

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 30.5.2005
COM(2005)206 definitief

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

**over Europese beleidsmaatregelen voor jongeren
Aandacht voor jongerenbelangen in Europa –
implementatie van het Europees pact voor de jeugd en bevordering van actief
burgerschap**

Mededeling van de heer Figel'
in samenwerking met de heer Špidla

1. INLEIDING

De toekomst van Europa hangt hoe langer hoe meer af van de vraag of Europa impulsen zal weten te geven aan voor kinderen en jongeren vriendelijke samenlevingen. Voor de terugkeer naar een situatie van aanhoudende duurzame groei in Europa is het van het allergrootste belang dat jongeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt kunnen meedraaien en hun mogelijkheden optimaal kunnen ontwikkelen. De Europese Raad heeft dit op zijn voorjaarsbijeenkomst in 2005 erkend en in het kader van de op groei en werkgelegenheid gerichte herziening van de Lissabon-agenda een Europees pact voor de jeugd goedgekeurd¹.

Het beschrijft welke plaats jongeren innemen in de speerpunten van het partnerschap voor de verwezenlijking van de Lissabon-agenda voor groei en werkgelegenheid, en met name in de Europese werkgelegenheidsstrategie, de Europese strategie ter bevordering van sociale integratie, en het werkprogramma "Onderwijs en opleiding 2010", en pleit voor samenhang tussen de maatregelen die in dit verband op de diverse terreinen worden genomen.

De goedkeuring van het pact valt samen met het eind van de eerste implementatiecyclus van het Witboek "Een nieuw elan voor Europa's jeugd"² uit 2001 en het vervolg daarop, de resolutie van de Raad van juni 2002³. Hierdoor is een raamwerk ontstaan dat Europese samenwerking mogelijk maakt bij de bevordering van actief burgerschap onder jongeren, het hiervoor noodzakelijke werk met de open-coördinatiemethode (OCM) en de integratie van jongeren in al het overige beleid.

Europa heeft meer dan ooit behoefte aan het niet aflatende engagement van jongeren om een Europa op te bouwen waarin voor iedereen een plaats is weggelegd. Het welslagen van het hierop gerichte initiatief hangt op zijn beurt weer af van de inbreng van alle betrokken partijen. Hieronder zijn eerst en vooral de organisaties van jongeren zelf, maar ook regionale en lokale overheidsinstanties en de sociale partners.

Deze mededeling beschrijft:

- hoe het pact in de praktijk kan worden vertaald,
- wat de prioriteiten bij het werk met de open-coördinatiemethode op jongeregebied zijn,
- welke plaats jongeren in het overige beleid hebben,
- welke Europese programma's van belang zijn, en
- hoe jongeren bij het beleidsvormingsproces kunnen worden betrokken.

¹ Bijlage 1 van de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad, Brussel, 22-23.3.2005 (7619/05).

² COM(2001) 681.

³ PB C168 van 13.7.2002.

2. JONGEREN IN HET PARTNERSCHAP VOOR DE VERWEZENLIJKING VAN DE LISSABON-AGENDA VOOR GROEI EN WERKGELEGENHEID

2.1. De achtergrond

In verband met hun voorstel voor een Europees pact voor de jeugd hebben de staatshoofden en regeringsleiders van Frankrijk, Duitsland, Spanje en Zweden op de volgende vier belangrijke punten gewezen:

- de kwetsbare positie van jongeren;
- de noodzakelijke solidariteit tussen de generaties in een vergrijzende samenleving;
- de noodzakelijke toerusting van jongeren met onderwijs en scholing;
- de noodzakelijke verbetering van de onderlinge afstemming tussen alle voor jongeren belangrijke beleidsterreinen.

Deze analyse komt overeen met de analyse in het Witboek. Onder invloed van economische en sociaal-culturele factoren beginnen jongeren andere kenmerken te vertonen. Ze komen later in de verschillende stadia van het leven terecht dan vorige generaties en leggen ook minder rechtlijnige trajecten af dan vroeger.

De Europese Raad heeft in zijn voorbereidingen voor de tussentijdse evaluatie van de Lissabon-agenda ook gekeken naar de invloed die demografische factoren voor de toekomstige ontwikkeling van Europa hebben.

Zoals beschreven in het Groenboek “Demografische veranderingen”⁴ werken de dalende geboortecijfers en de langere levensduur op dramatische wijze door in de omvang en leeftijdsopbouw van de Europese bevolking. Naar verwachting zal het aantal 15- tot 24-jarigen in de periode 2005-2050 met een kwart afnemen en van 12,6% naar 9,7% dalen, terwijl het aandeel van de 65-plussers van 16,4% tot 29,9% zal stijgen.⁵ Het groenboek vestigt de aandacht op de implicaties van deze ontwikkelingen en gaat daarbij in het bijzonder in op jongeren. Ook in de nieuwe Sociale Agenda voor de periode 2005-2010⁶ is rekening gehouden met het grote belang van een intergenerationele aanpak.

Jongeren komen na school maar moeilijk aan de slag. Het werkloosheidscijfer onder jongeren is in Europa twee keer zo hoog als het algemene werkloosheidscijfer (17,9% bij jongeren onder vijftientig jaar tegen 7,7% in de categorie van vijftientigjarigen en ouder)⁷. Ook het armoederisico voor jongeren is bijzonder hoog (19% van de categorie 16- tot 24-jarigen leeft in armoede tegen 12% in de categorie 25- tot 64-jarigen).⁸

Jongeren vormen het arbeidspotentieel van morgen en de bron waaruit in de toekomst de capaciteiten op het gebied van onderzoek, innovatie en ondernemerschap moeten komen waaraan zoveel behoefte is. Jongeren hebben dan ook een belangrijke rol te spelen bij de werkgelegenheid, groei en duurzame ontwikkeling, die in het kader van de Lissabon-

⁴ COM(2005) 94.

⁵ Eurostat-bevolkingsprognoses op basis van 2004 (Baseline scenario)

⁶ COM(2005) 33.

⁷ COM(2005) 94.

⁸ Idem.

doelstellingen worden gestimuleerd. Deze doelstellingen zijn alleen haalbaar, als jongeren door relevant onderwijs en relevante scholing van hoge kwaliteit op maat gesneden kennis, vaardigheden en competenties verwerven. Hiervoor moeten nadelige factoren, zoals armoede en sociale uitsluiting, komen te verdwijnen. Ook de ongelijkheid tussen de seksen moet worden aangepakt. Jonge vrouwen hebben nog steeds meer met werkloosheid te maken en lopen ook meer gevaar met armoede geconfronteerd te worden dan jonge mannen, terwijl er daarentegen weer meer jonge mannen zijn die de school niet afmaken.

2.2. Het Europees pact voor de jeugd

Tegen deze achtergrond is de Europese Raad in overeenstemming met de strategische doelstellingen van de Commissie voor 2005-2009⁹ tot de conclusie gekomen dat er een beleids- en maatregelenpakket voor jongeren moet komen, dat volledig in de herziene Lissabon-agenda past. De Europese Raad heeft in dit verband een Europees pact voor de jeugd goedgekeurd, dat uit drie hoofdonderdelen bestaat (zie bijlage 1):

- werkgelegenheid, integratie en verbetering van de maatschappelijke positie van jongeren;
- onderwijs, scholing en mobiliteit;
- combinatie van werk en gezinstaken.

Deze terreinen vergen maatregelen die met name aansluiten op de Europese werkgelegenheidsstrategie, de strategie ter bevordering van sociale integratie, en het werkprogramma “Onderwijs & opleiding 2010”. Voor de opname van jongeren in het partnerschap voor de verwezenlijking van de Lissabon-agenda voor groei en werkgelegenheid hoeven geen nieuwe structuren in het leven te worden geroepen. De Lissabon-agenda zal door de maatregelen voor jongeren wel meer impact krijgen.

Het is de bedoeling dat de lidstaten bij hun in het najaar van 2005 te presenteren hervormingsprogramma's voor de Lissabon-agenda uitgaan van de “Geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid” (een combinatie van richtsnoeren voor het economisch beleid en het werkgelegenheidsbeleid), die door de Commissie in april 2005¹⁰ zijn voorgelegd (bijlage 2).

De uitvoering van het pact zal worden gemonitord in het kader van de verslagleggingsmechanismen voor de Lissabon-agenda. In het jaarlijkse door de Commissie uit te brengen voortgangsverslag over de Lissabon-agenda wordt ieder najaar aan de hand van de verslagen van de lidstaten een beeld gegeven van de vorderingen die bij de hervormingen in het kader van de Lissabon-agenda gemaakt zijn. Dit verslag wordt vervolgens aan de desbetreffende Raadsformaties voorgelegd en op de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad besproken.

Op het niveau van de Gemeenschap heeft de Commissie een gemeenschappelijk programma voor de Lissabon-agenda aangekondigd. Dit programma zal inhaken op de prioriteiten die in het kader van de tussentijdse evaluatie van de Lissabon-agenda op de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad in 2005 zijn goedgekeurd.

⁹ COM(2005) 12.

¹⁰ COM(2005) 141.

Hieronder wordt een aantal aspecten uit de geïntegreerde richtsnoeren en het aangekondigde gemeenschappelijke programma voor de Lissabon-agenda belicht die voor het pact belangrijk zijn.

2.2.1. Maatregelen voor de werkgelegenheid, integratie en maatschappelijke positie van jongeren

De voorgelegde richtsnoeren voor de werkgelegenheid 2005-2008, die nu deel uitmaken van de geïntegreerde richtsnoeren, vormen de kern van de Europese werkgelegenheidsstrategie en hebben een belangrijke coördinerende functie in het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten. De nadruk ligt op de bijdrage die het werkgelegenheidsbeleid aan meer en betere werkgelegenheid kan leveren. De belangrijkste prioriteiten zijn:

- inschakeling en behoud van méér mensen op de arbeidsmarkt en modernisering van de stelsels voor de sociale zekerheid;
- verbetering van het aanpassingsvermogen van werknemers en ondernemingen en flexibilisering van arbeidsmarkten;
- verhoging van investeringen in human capital door verbetering van onderwijs en scholing.

Voor jongeren zijn met name de volgende richtsnoeren van belang:

- bevordering van een levensloopbenadering op het gebied van de werkgelegenheid (onder andere door intensivering van het werk aan trajecten waardoor jongeren aan de slag worden geholpen en de jeugdwerkloosheid afneemt en door doortastende maatregelen ter vermindering van de sekseongelijkheid op het gebied van arbeidsparticipatie, werkloosheid en salariëring);
- ontwikkeling van arbeidsmarkten die ook aan werkzoekenden en mensen in een achterstandspositie een plaats bieden;
- betere aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt;
- uitbreiding en verbetering van de investeringen in human capital
- afstemming van onderwijs- en scholingsstelsels op de nieuwe competentie-eisen.

De Europese Structuurfondsen en met name het Europees Sociaal Fonds verlenen financiële steun voor de op deze terreinen te nemen maatregelen. Aanbevolen wordt dat de lidstaten tevens gebruik maken van de faciliteiten van de Europese Investeringsbank.

In 2005 staat de werkgelegenheid voor jongeren ook centraal in het programma dat de uitwisseling van “good practice” tussen de lidstaten op werkgelegenheidsgebied bevordert. De Commissie blijft zich voorts inzetten voor een volledige omzetting en implementatie van de EG-wetgeving ter bestrijding van leeftijdsdiscriminatie op de arbeidsmarkt¹¹.

¹¹ Richtlijn 2000/78/EG van 27.11.2004 in PB L 303 van 2.12.2000.

Jongeren worden, zoals aangekondigd in de mededeling van de Commissie over de sociale agenda¹², opgenomen in de strategie ter bevordering van sociale integratie. Hierbij zal rekening worden gehouden met de resolutie van de Raad over sociale integratie van jongeren¹³. Aan te nemen valt dat er veel prioriteit wordt toegekend aan de verbetering van de positie van de meest kwetsbare jongeren, de bestrijding van armoede onder kinderen en initiatieven die het voortijdig schoolverlaten tegengaan. Naar de maatschappelijke integratie van jongeren met bijzondere achterstanden zal onderzoek worden gedaan en daarbij zullen hun inpassing op de arbeidsmarkt en hun mogelijkheden om op eigen benen te staan en actief mee te draaien in de maatschappij op de voorgrond staan.

De sociale partners hebben toegezegd dat ze door middel van gezamenlijke maatregelen in het kader van de sociale dialoog een bijdrage aan dit initiatief willen leveren. De Commissie juicht dit toe en ondersteunt hen in dit streven¹⁴.

Maatregelen voor werkgelegenheid en sociale integratie

- De lidstaten nemen maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid voor jongeren waarbij bijvoorbeeld:
 - de werkloosheid onder jongeren wordt tegengegaan;
 - aan trajecten wordt gewerkt die jongeren aan de slag helpen;
 - op jongeren toegesneden actieplannen worden uitgewerkt die in hulp bij het zoeken naar werk, begeleiding en scholing voorzien.
- De Commissie en de lidstaten kennen in hun programma voor de uitwisseling van “good practice” op werkgelegenheidsgebied in 2005 prioriteit aan jongeren toe.
- De Commissie en de lidstaten verbeteren de positie van de meest kwetsbare jongeren en maken daarbij gebruik van de strategie ter bevordering van sociale integratie.
- De Commissie geeft in 2005 een onderzoek naar de sociale integratie van jongeren met bijzondere achterstanden in opdracht.

2.2.2. Maatregelen voor onderwijs, scholing en mobiliteit

In de voorgelegde geïntegreerde richtsnoeren wordt onderstreept dat Europa meer en efficiënter in haar human capital moet investeren en de onderwijs- en scholingsstelsels op de nieuwe competentie-eisen moeten worden afgestemd. Prioriteit hebben in dit verband *onder andere* de vermindering van het aantal voortijdige schoolverlaters, de verbetering van de toegankelijkheid van beroepsonderwijs, voortgezet onderwijs en hoger onderwijs, met inbegrip van het leerlingwezen en ondernemersopleidingen, de uitwerking van gemeenschappelijke structuren ter verhoging van de transparantie van kwalificatiesystemen en ter validering van niet-formeel leren en informeel leren.

¹² COM(2005) 33.

¹³ Resolutie 9601/04 van de Raad van 28.5.2004.

¹⁴ Bijdrage van EVV, CEEP, UNICE/UEAPME van 22.3.2005.

Al deze prioriteiten maken deel uit van het werkprogramma "Onderwijs & Opleiding 2010", dat een invulling geeft aan de onderwijs- en scholingsaspecten van het partnerschap voor de verwezenlijking van de Lissabon-agenda voor groei en werkgelegenheid en nu in de nieuwe governance-cyclus voor de Lissabon-agenda vloeit. Bij de hervormingen van de nationale onderwijs- en scholingsstelsels moet gebruik worden gemaakt van in onderling overleg overeengekomen instrumenten en referentiekaders. De richtsnoeren wijzen hier met nadruk op.

Van belang voor jongeren zijn ook de op "peer learning" gerichte projecten waaraan in 2005 in het kader van het werkprogramma wordt gewerkt. Hieronder zijn projecten voor:

- de realisatie van de benchmarks voor de terugdringing van het voortijdig schoolverlaten, de verhoging van het aantal jongeren met een diploma voortgezet onderwijs en de verbetering van de lees- en schrijfvaardigheden;
- de invoering van een vaste set kerncompetenties op nationaal niveau;
- de realisatie van de benchmark met betrekking tot het aantal afgestudeerden in exacte en technische vakken, de verhoging van het aantal vrouwelijke studenten op deze gebieden en de verbetering van de aansluiting op basis- en voortgezet onderwijs.

De grote betekenis van kerncompetenties voor kansarme jongeren zal in 2005 duidelijk voor het voetlicht worden gebracht in een voorstel van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad en het Europees Parlement.

Verder wil de Commissie in 2006 een blauwdruk voor een Europese kwalificatiestructuur voorleggen, die als gemeenschappelijk referentiekader kan dienen voor de bestaande kwalificatiesystemen en -structuren in Europa. Het is de bedoeling dat deze kwalificatiestructuur aansluit op en vergezeld gaat van regelingen voor de overdracht van studiepunten en kwaliteitsborging, gemeenschappelijke Europese uitgangspunten voor de beschrijving en validatie van niet-formeel en informeel leren, en de Europass (het document waarmee kwalificaties en competenties overal in Europa transparant kunnen worden gemaakt).

Voor de erkenning van door jongeren verricht werk wordt een specifiek instrument uitgewerkt. Het uiteindelijke doel is een 'Jongerenpass' aan de Europass toe te voegen. De desbetreffende testfase zal in 2006 ingaan.

Een ander belangrijk onderdeel van het werkprogramma betreft de verbetering van talenkennis. Talenkennis is van groot belang om meer Europese jongeren deel te laten hebben aan de kennismaatschappij en de mobiliteit in de wereld en Europa. Aan de andere kant is talenkennis daar ook weer een uitvloeisel van.

Aangezien in het economisch leven steeds meer met processen wordt gewerkt die zeer veel kennis op natuurwetenschappelijk en technisch gebied vergen is het tevens cruciaal dat de opleidingen in de exacte vakken en op ICT-gebied toegankelijker worden.

De Commissie is ook voornemens om in 2005 een mededeling over ondernemersopleidingen uit te brengen, waarin met name verband wordt gelegd tussen ondernemersvaardigheden en de belangrijkste vaardigheden die jongeren in hun leven nodig hebben. Het Actieplan inzake

ondernemerschap geeft reeds impulsen voor de te stimuleren ‘ondernemingsgerichte mentaliteit’ onder jongeren.

Maatregelen op het gebied van onderwijs en scholing

- De lidstaten nemen maatregelen voor jongeren waardoor bijvoorbeeld:
 - het aantal voortijdige schoolverlaters wordt teruggedrongen;
 - beroepsonderwijs en scholing, met inbegrip van het leerlingwezen en de ondernemersopleidingen, toegankelijker worden;
 - structuren ontstaan die de transparantie en erkenning van kwalificaties en competenties bevorderen en validering van niet-formeel en informeel leren mogelijk maken.
- De lidstaten voeren het Europass-besluit uit.
- De Commissie legt in 2005 een mededeling over ondernemersopleidingen voor.
- De Commissie doet in 2006 een voorstel voor een Europese kwalificatiestructuur.
- De Commissie brengt in 2006 een aanbeveling over kerncompetenties uit.
- De Commissie en de lidstaten werken vanaf 2006 aan een ‘Jongerenpass’.

Volgens de voorgelegde richtsnoeren moeten de lidstaten in het kader van de modernisering van hun diensten voor de arbeidsbemiddeling voor meer transparantie en informatie over werk en scholingsmogelijkheden zorgen, zodat het eenvoudiger wordt om mobiel te worden. In 2006 zullen in het kader van het Europees Jaar voor de mobiliteit van werknemers specifieke initiatieven worden ontwikkeld voor jonge mensen die de arbeidsmarkt opgaan. In het kader van de follow-up op het Actieplan van de Commissie en de lidstaten voor vaardigheden en mobiliteit in de periode 2002-2005 zal met ingang van 2007 ook meer aandacht worden besteed aan de kansen die door meer mobiliteit voor jongeren op de arbeidsmarkt ontstaan. Door aanvullende beleidsmaatregelen van de zijde van de lidstaten moeten de struikelblokken voor mobiliteit uit de weg worden geruimd. In het verslag van de Commissie¹⁵ over de follow-up van de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 10 juli 2001 inzake de mobiliteit binnen de Gemeenschap van studenten, personen in opleiding, jonge vrijwilligers, leerkrachten en opleiders¹⁶ is hierop reeds gewezen.

Ter bevordering van de mobiliteit van jongeren in Europa heeft de Commissie programma's voorgesteld die nieuwe vormen van vrijwilligerswerk aan de Europese vrijwilligersdienst (EVD) toevoegen en de deelname van jongeren, studenten en vrijwilligers daaraan stimuleren. Verder zullen de informatieportalen EURES (dat informatie verstrekt over mogelijkheden voor mobiele werknemers in Europa) en PLOTEUS (dat informatie verstrekt over mogelijkheden om in Europa te leren) beter worden afgestemd op de behoeften van jongeren.

¹⁵ COM(2004) 21.

¹⁶ PB L 215 van 9.8.2001.

De Commissie beoogt in een studie tevens aanbevelingen uit te brengen over een mogelijke uitbreiding van de Europese mobiliteitspas voor jongeren. Ook de uitwisseling van “good practice” op het gebied van de mobiliteit zal door de Commissie worden bevorderd. Dit geldt bijvoorbeeld voor het Franse initiatief ‘Jobs d’été’, dat na een evaluatie van de eerste resultaten in heel Europa zou kunnen worden ingevoerd.

Maatregelen ter bevordering van mobiliteit

- De lidstaten wordt om meer transparantie en informatie verzocht, zodat het eenvoudiger wordt om in het buitenland te werken en te studeren.
- In 2006 worden in het kader van het Europees Jaar voor de mobiliteit van werknemers specifieke initiatieven voor jongeren ontwikkeld.
- De Commissie ontwikkelt instrumenten zoals EURES en PLOTEUS verder, waardoor jongeren meer mogelijkheden krijgen om in het buitenland te werken en te studeren.
- De Commissie komt in 2005 met aanbevelingen voor een mobiliteitspas voor jongeren in Europa.
- De Commissie bestudeert in 2006 of het initiatief ‘Jobs d’été’ overal kan worden ingevoerd.
- In 2007 nemen de Commissie en de lidstaten nieuwe vormen van vrijwilligerswerk in de Europese vrijwilligersdienst op.
- Met ingang van 2007 worden in het verlengde van het Actieplan voor vaardigheden en mobiliteit maatregelen genomen die ruimtelijke en arbeidsmobiliteit stimuleren.

2.2.3. Maatregelen voor de combinatie van werk en gezinstaken

De geïntegreerde richtsnoeren vragen de lidstaten om maatregelen waardoor werk en gezinstaken beter met elkaar te combineren zijn. Door betere mogelijkheden om gezinstaken en werk met elkaar te combineren kunnen de problemen in verband met de vergrijzing en de met name uit het lage geboortecijfer voortvloeiende uitdagingen beter worden aangepakt. Dit betekent dat er aan voorzieningen voor kinderopvang en de verzorging van andere hulpbehoevende familieleden moet worden gewerkt. Bijzondere aandacht dient ook uit te gaan naar nieuwe familievriendelijke arbeidsmodellen. De te bevorderen gelijkheid tussen jonge vrouwen en mannen staat of valt met mogelijkheden om werk en gezinstaken te combineren.

In het verlengde van het groenboek over demografische veranderingen heeft de Commissie het startsein gegeven voor een raadpleging van het grote publiek. Doel is te bezien welke beleidsmaatregelen op Europees en nationaal niveau moeten worden voortgezet of aangevuld.

Maatregelen voor de combinatie van werk en gezinstaken

- De lidstaten zorgen voor goed toegankelijke en betaalbare kinderopvang van goede kwaliteit en voor mogelijkheden voor de verzorging van andere hulpbehoevende familieleden.
- De lidstaten werken met hulp van de Commissie nieuwe arbeidsmodellen uit, die bijv. in flexibele werktijden, telewerk, moederschaps- en vaderschapsverlof, enz. voorzien.
- De Commissie houdt in 2005 een raadpleging over de gevolgen van de demografische ontwikkelingen en mogelijke beleidsreacties hierop.

3. ACTIEF BURGERSCHAP ONDER JONGEREN

In de open-coördinatiemethode staat het bevorderen van actief burgerschap onder jongeren centraal. In het Witboek is geconstateerd dat jongeren zich steeds minder bij de maatschappij betrokken voelen. De Raad heeft in 2003 en 2004 veertien doelstellingen geformuleerd die tot meer participatie, betere informatie, meer vrijwilligerswerk en meer begrip en kennis van jongerenvraagstukken moeten leiden (zie bijlage 3)¹⁷.

De Commissie heeft de Europese maatregelen voor deze doelstellingen in een mededeling van oktober 2004¹⁸ geëvalueerd en positief bevonden. Tegelijkertijd is onderstreept dat er op nationaal niveau passende maatregelen voor de implementatie van de gemeenschappelijke doelstellingen moeten worden genomen.

De lidstaten dienen tegen eind 2005 verslag uit te brengen over de verwezenlijking van de doelstellingen met betrekking tot de participatie en informatie voor jongeren. In 2005 moeten ook verslagen worden voorgelegd over de doelstellingen op het gebied van het vrijwilligerswerk en de verbetering van de kennis over jongerenvraagstukken. In beide gevallen zal de Commissie een voortgangsverslag naar de Raad sturen.

Voor de opbouw van een gezonde samenleving zijn participatie, informatie, vrijwilligerswerk en meer inzicht in en betere kennis van jongerenvraagstukken van doorslaggevend belang. Aangezien de Raad de gemeenschappelijke doelstellingen pas onlangs heeft goedgekeurd, wordt in de lidstaten ook nog niet lang aan de invulling ervan gewerkt. Die invulling moet dan ook een vooraanstaande plaats krijgen in de maatregelen die de lidstaten bij hun werk met de open-coördinatiemethode op jongereengebied nemen. De bestaande prioriteiten op dit gebied moeten naar de mening van de Commissie worden aangehouden en geconsolideerd.

Bij de werkzaamheden ten behoeve van de participatie van jongeren moet de focus blijven liggen op een grotere participatie van jongeren aan het democratisch leven ter plaatse en op meer steun voor initiatieven waardoor jongeren leren participeren. Er zijn meer inspanningen vereist om te bereiken dat jongeren gemakkelijker aan informatie komen, kwalitatief betere

¹⁷ PB C 295 van 5.12.2003.

Resolutie 13996/04 en Resolutie 13997/04 van de Raad van 15.11.2004.

¹⁸ COM(2004) 694.

informatie geboden krijgen en meer kunnen bijdragen aan de inhoud en verspreiding van voor hen bestemde informatie.

Uitbreiding van het vrijwilligerswerk, dat jongeren in de EU mogelijkheden biedt om te participeren en zich persoonlijk te ontplooiën, blijft een van de beleidsdoelstellingen. Duidelijk zal worden gemaakt dat vrijwilligers een grote bijdrage aan de maatschappij leveren. Bij recente natuurrampen en de nog vele jaren vergende wederopbouw van de getroffen gebieden is dit nog weer eens gebleken.

Door het pact en de monitoring in het kader van de verslagleggingsmechanismen van de nieuwe governancecyclus van de Lissabon-agenda zal meer inzicht in en meer kennis worden verworven over jongerenvraagstukken op een aantal speerpunten als werkgelegenheid, integratie, ondernemerszin, mobiliteit, en erkenning van het werk van jongeren. Van de bevindingen van onderzoek naar deze vraagstukken zal optimaal gebruik worden gemaakt, zodat goed onderbouwd beleid kan worden gevoerd.

Maatregelen ter bevordering van actief burgerschap onder jongeren

- De Commissie bevestigt de prioriteiten voor de bevordering van actief burgerschap onder jongeren (participatie, informatie, vrijwilligerswerk).
- Door de opname van het pact in de governancecyclus van de Lissabon-agenda wordt meer kennis vergaard over de werkgelegenheid, integratie, ondernemerszin, mobiliteit, en erkenning van het werk van jongeren.

4. AANDACHT VOOR JONGEREN IN AL HET OVERIGE BELEID

Jongerenvraagstukken komen in bijna al het beleid van de Europese Unie aan de orde. De Commissie beveelt evenwel aan om de inspanningen vooral op de beleidsterreinen van het Europees pact voor de jeugd te richten.

De volgende aspecten van het overige beleid zijn voor jongeren van belang:

De Commissie zal haar werkzaamheden ter bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat onder jongeren voortzetten. Jongeren worden met ingang van 2005 betrokken bij de campagne ‘Voor verscheidenheid – Tegen discriminatie’¹⁹, die in de hele EU loopt. Doel is jongeren te activeren en bewuster te maken van de Europese wetgeving en het Europese beleid voor discriminatiebestrijding.

De Commissie zal ook aandacht besteden aan de gezondheid van jongeren. Hierbij zullen thema's centraal staan als voeding en zwaarlijvigheid, alcohol- en drugsmisbruik en gezonde levensgewoonten. Voor 2006 is een Europees gezondheidsinitiatief voor kinderen en jongeren gepland.

In het kader van het Zesde kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling wordt specifiek onderzoek gedaan naar het gedrag, de levensstijl en de participatievormen van Europese jongeren. In het kader van het Zevende kaderprogramma zou vooral moeten worden gekeken

¹⁹ Deze in heel Europa lopende informatiecampaagne wordt gefinancierd in het kader van het actieprogramma van de Gemeenschap voor discriminatiebestrijding (www.stop-discrimination.info).

naar de effecten van de bijdrage van jongeren aan de representatieve democratie en het vrijwilligerswerk.

De Commissie zal het grote publiek naar zijn mening vragen over eventueel door de Gemeenschap te nemen maatregelen ten aanzien van de educatieve en sociale functie van sport en de levensstijl van jongeren.

Maatregelen voor jongeren in overig beleid

- De Commissie betreft jongeren met ingang van 2005 bij de campagne ‘Voor verscheidenheid– Tegen discriminatie’.
- De Commissie roept in 2006 een gezondheidsinitiatief voor kinderen en jongeren in het leven.
- Ter bevordering van de educatieve en sociale functie van de sport vraagt de Commissie het grote publiek in 2005 naar zijn mening over sport.

5. BELEIDSONDERSTEUNING DOOR PROGRAMMA’S

Beleidsmaatregelen voor jongeren moeten vergezeld gaan van programma’s die in steun voorzien voor projecten waardoor jongeren actieve, betrokken burgers worden en zich kunnen ontplooiën. Dergelijke projecten zijn op plaatselijk, regionaal, nationaal en Europees niveau nodig.

Door onderstaande Europese programma’s en fondsen wordt steun voor dergelijke projecten verleend (zie bijlage 4):

- het Europees Sociaal Fonds;
- het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling;
- het Fonds voor plattelandsontwikkeling;
- de programma’s “Jeugd” en “Jeugd in actie”;
- het Integrale programma voor levenslang leren;
- het programma “Burgers voor Europa”;
- het Kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie;
- het Marie Curie-programma;
- het initiatief “Wetenschapsonderwijs in Europa”.

6. INBRENG VAN JONGEREN

In het witboek over jongeren wordt een methode voor de raadpleging van jongeren beschreven. Met deze methode kan de inbreng van jongeren en jongerenorganisaties bij de implementatie van het pact worden geschraagd.

De Europese Raad heeft er met klem op gewezen dat het pact alleen een succes kan worden als alle spelers, waaronder eerst en vooral de organisaties van jongeren zelf, maar ook regionale en lokale overheidsinstanties, medewerking verlenen. Jongeren en hun organisaties moeten niet alleen worden geraadpleegd over de maatregelen die ten behoeve van dit initiatief in de voor de Lissabon-agenda op te stellen hervormingsprogramma's moeten worden genomen, maar ook over de wijze waarop de implementatie moet worden gemonitord. Het is aan de lidstaten te bepalen hoe dit moet gebeuren. Aan nationale jongerenorganisaties mag evenwel niet voorbij worden gegaan.

Van haar kant zal de Commissie jongeren en het Europees Jeugdforum naar hun mening over het jongerenbeleid vragen en in 2005 een afsluitende 'Algemene Vergadering' organiseren. In de aanloop daarnaar toe zal ze jongeren via het internet op grote schaal aan het woord laten en de lidstaten om de organisatie van een nationale discussie vragen. In het verlengde van de Algemene Vergadering wordt jaarlijks een bijeenkomst van jongeren en commissarissen georganiseerd.

Het rechtstreeks overleg met jongeren komt niet in de plaats van de sociale dialoog, maar vormt daar wel een waardevolle aanvulling op. Om maatschappelijke organisaties meer zeggenschap bij de uitvoering van de Lissabon-agenda te geven wordt naar een nauwe aansluiting met andere raadplegingsinitiatieven van de Commissie gestreefd.

Maatregelen voor de inbreng van jongeren

- De lidstaten vragen jongeren voor het najaar van 2005 naar hun mening over maatregelen voor het pact.
- De Commissie raadpleegt jongeren in 2005 via het internet.
- De Commissie houdt in 2005 een 'Algemene Vergadering' en organiseert in het verlengde daarvan jaarlijkse bijeenkomsten met jongeren.

7. CONCLUSIES

Het goedgekeurde Europees pact voor de jeugd vormt een aanvulling op het werk dat actief burgerschap onder jongeren met behulp van de open-coördinatiemethode stimuleert. Door het pact hebben de belangen van jongeren een plaats gekregen in het beleid dat in het kader van het partnerschap voor de verwezenlijking van de Lissabon-agenda voor groei en werkgelegenheid wordt gevoerd. Hierdoor kan de Europese Unie voor het eerst met een werkelijk integrale beleidsbenadering voor jongeren werken. Om het beleid in de praktijk te kunnen stroomlijnen is het noodzakelijk dat:

- de lidstaten in overleg met jongeren op nationaal niveau maatregelen voor het pact uitwerken en in de nationale hervormingsprogramma's voor de Lissabon-agenda opnemen;
- de Commissie op Europees niveau maatregelen voor de verschillende in deze mededeling beschreven deelterreinen neemt en daarbij rekening houdt met het aangekondigde gemeenschappelijke programma voor de Lissabon-agenda;

- de Commissie er rekening mee houdt dat de prioriteiten voor het werk met de open-coördinatiemethode op jongeregebied bevestiging en consolidatie vereisen;
- de Commissie ook in ander relevant beleid aandacht aan de belangen van jongeren besteedt;
- de Commissie op het grote belang van programma's wijst die binnen de mogelijkheden van de financiële vooruitzichten impulsen geven aan levenslang leren, mobiliteit, ondernemerszin en actief burgerschap van jongeren;
- jongeren en jongerenorganisaties geraadpleegd en betrokken worden bij de implementatie van alle in de mededeling beschreven maatregelen.

De Commissie verzoekt de Raad deze conclusies te onderschrijven. De onderhavige mededeling wordt tevens naar het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's gestuurd.

ANNEXES

Communication from the Commission to the Council

on European policies concerning youth

Addressing the concerns of young people in Europe – implementing the European Youth Pact and promoting active citizenship

Annex 1

European Youth Pact

Annex 2

Extracts from the Commission proposal for integrated guidelines 2005-2008 reflecting European Council action lines for the European Youth Pact

Annex 3

Common objectives in the framework of the open method of coordination in the youth field

Annex 4

Community programmes relevant to youth policy

European Youth Pact

(Annex 1 of Presidency Conclusions of the European Council, Brussels, 22 and 23.3.2005
(7619/05))

Against the background of Europe's ageing population, the European Council sees a need for young Europeans to benefit from a set of policies and measures forming a fully integrated part of the Lisbon Strategy. The Youth Pact aims to improve the education, training, mobility, vocational integration and social inclusion of young Europeans, while facilitating the reconciliation of working life and family life. The Pact should ensure the overall consistency of initiatives in these areas and provide the starting point for strong, ongoing mobilisation on behalf of young people. Its success depends on the involvement of all parties concerned, first and foremost national, regional and local youth organisations as well as the European Youth Forum, regional and local authorities and the social partners.

The European Council calls on the Union and Member States, each within the limits of its own powers and in particular under the European employment strategy and under the social inclusion strategy, to draw upon the following lines of action:

Employment, integration and social advancement

- specifically monitoring policies for the sustained integration of young people into the labour market, in the context of the mutual learning programme on employment;
- endeavouring to increase employment of young people;
- giving priority under national social inclusion policy to improving the situation of the most vulnerable young people, particularly those in poverty, and to initiatives to prevent educational failure;
- inviting employers and businesses to display social responsibility in the area of vocational integration of young people;
- encouraging young people to develop entrepreneurship and promoting the emergence of young entrepreneurs.

Education, training and mobility

- ensuring that knowledge matches the needs of a knowledge-based economy and, to this end, encouraging the development of a common set of core skills; in this context, concentrating primarily on the problem of drop-outs from the school system;
- expanding the scope for students to undertake a period of study in another Member State;

- encouraging mobility of young people by removing obstacles for trainees, volunteers and workers and for their families; for researchers, stepping up ongoing initiatives under the Marie Curie programme;
- developing, between Member States, closer cooperation on transparency and comparability of occupational qualifications and recognition of non-formal and informal education.

Reconciliation of working life and family life

- promoting the reconciliation of working life and family life by sharing the responsibility between partners, particularly by expanding the child care network and developing innovative forms of work organisation;
- considering child-friendly policies, in the light of discussions on the Commission Green Paper on demographic change.

Extracts from the Commission proposal for integrated guidelines 2005-2008 reflecting European Council action lines for the European Youth Pact

(From Commission Communication on the Integrated Guidelines for Growth and Jobs (2005-2008), COM(2005) 141, 12.4.2005)

Microeconomic reforms

Guideline - Promote a more entrepreneurial culture & create a supportive environment for SMEs

- Member States should reinforce entrepreneurship education and training

Guideline – Increase and improve investment in R&D

- Member States should further develop the mix of measures to foster business R&D through, amongst others, ensuring a sufficient supply of qualified researchers by attracting more students into scientific, technical and engineering disciplines and enhancing the career development and the transnational and intersectoral mobility of researchers

Employment guidelines

1 Attract and retain more people in employment and modernise social protection systems

Guideline – Promote a lifecycle approach to work

- Renewed endeavour to build employment pathways for young people
- Reduce youth employment
- Eliminate gender gaps in employment, unemployment and pay
- Better reconciliation between work and private life
- Provision of childcare facilities

Guideline - Ensure inclusive labour markets for job-seekers and disadvantaged people

- Early identification of needs
- Job search assistance, guidance and training as part of personalised action plans
- Provision of social services necessary to support labour market inclusion of disadvantaged people

Guideline - Improve matching of labour market needs through

- Modernisation and strengthening of labour market institutions, notably of employment services
- Greater transparency of employment and training opportunities at national and European level to facilitate mobility across Europe

2. Improve adaptability of workers and enterprises and the flexibility of labour markets

Guideline – Ensure employment-friendly wage and other labour cost developments

- Reviewing the structure and level of non-wage labour costs and their impact on employment, especially for the low-paid and those entering for the first time the labour market

3. Increase investment in human capital through better education and skills

Guideline - Expand and improve investment in human capital

- Significantly reduce the number of pupils leaving school early
- Increased access to initial vocational, secondary and higher education including apprenticeships and entrepreneurship training

Guideline - Adapt education and training systems in response to new competence requirements

- Better identification of occupational needs and key competences, and anticipation of future skill requirements
- Broadening the supply of education and training tools
- Developing frameworks to support the transparency of qualifications, their effective recognition and the validation of non-formal and informal learning
- Ensuring the attractiveness, openness and high quality standards of education and training systems

14 OBJECTIVES FOR YOUTH COMMITMENT

(From Council Resolutions of 25.11.2003 and 15.11.2004)

Participation²⁰

To develop participation by young people, by introducing and supporting action to encourage them to exercise their citizenship actively and by enhancing their effective participation in democratic life:

1. Increase the participation by young people in the civic life of their community
2. Increase participation by young people in the system of representative democracy
3. Greater support for various forms of learning to participate

Information²¹

To develop information for young people, by improving access for young people to information in order to increase their participation in public life and facilitate the realisation of their potential as active, responsible citizens:

4. Improve access for young people to information services
5. Increase provision of quality information
6. Increase participation by young people in youth information, for example, in the preparation and dissemination of information

Voluntary activities of young people²²

With a view to enhancing active citizenship and solidarity of young people, voluntary activities should be developed, facilitated, promoted and recognised at all levels:

7. Encourage the development of voluntary activities of young people with the aim of enhancing awareness of the existing possibilities, enlarging their scope and improving their quality
8. Make it easier for young people to carry out voluntary activities by removing existing obstacles

²⁰ Council Resolution of 25.11.2003 on common objectives for participation by and information for young people (OJ C 295, 5.12.2003).

²¹ Ditto.

²² Council Resolution of 15.11.2004 on common objectives for voluntary activities for young people (13996/04 JEUN 89).

9. Promote voluntary activities with a view to reinforcing young people's solidarity and engagement as responsible citizens
10. Recognise voluntary activities of young people with a view to acknowledging the value of their personal skills thus acquired and their engagement for society and the role that voluntary activities play in terms of facilitating the transition from education to work and adult life

Greater understanding and knowledge of youth²³

For timely, efficient and sustainable policy making, it is important to encourage the development of a coherent, relevant and qualitative knowledge area in the youth field in Europe and to anticipate future needs, through exchange, dialogue and networks:

11. Identify – including at local and regional level – existing knowledge in priority areas of the youth field namely, participation, information and voluntary activities and implement measures to supplement, update and facilitate access to it
12. In a second stage identify – including at local and regional level – existing knowledge in further priority areas of interest to the youth field such as autonomy, non-formal learning, the fight against discrimination, education & training, employment, entrepreneurship, creativity, transition from education to employment, social inclusion and health, and implement measures to supplement, update and facilitate access to it
13. Ensure quality, comparability and relevance of knowledge in the youth field by using appropriate methods and tools
14. Facilitate and promote exchange, dialogue and networks to ensure visibility of knowledge in the youth field and anticipate future needs.

²³ Council Resolution of 15.11.2004 on common objectives for a greater understanding and knowledge of youth (13997/04 JEUN 90).

COMMUNITY PROGRAMMES RELEVANT TO YOUTH POLICY

- The European Social Fund supports projects targeting young people, in the areas of employment, training and social inclusion.
- The community programmes financed by the European Regional Development Fund cover fields of development in which projects intended for young people can be supported, for example, education and training, university research, entrepreneurship, health, culture, urban regeneration.
- Under the Rural Development Regulation (EC) N° 1257/1999 young farmers can benefit from several measures : support for the initial setting-up of their business, increased aid rates for further investments in their agricultural holdings and the acquisition of the necessary skills and know-how through the training measure. These tools are also included in the proposal for a Council regulation on rural development for the next programming period (COM (2004) 490 final).
- The Youth and proposed Youth in Action programme will contribute both to the Pact, in particular regarding mobility, non-formal learning and youth entrepreneurship, and to the active citizenship of young people.
- The Integrated Lifelong Learning Programme has set ambitious new targets for participation in European education and training programmes (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci), and thus is a major instrument for implementing the Pact.
- The Citizens in Europe programme will give citizens, including young people, the opportunity to interact and experience cultural diversity, forging a European identity, and improving mutual understanding.
- The Competitiveness and Innovation Framework Programme will promote youth entrepreneurship.
- The Marie Curie Programme and the underlying integrated policy to make European more attractive to researchers support initiatives for training, mobility and career development of researchers, including at the early stage of their careers, and encourage interest among young people in science and technology as well as in a career in research.
- The European Science Education Initiative seeks to stimulate young people's interest in science at the primary and secondary level by helping teachers to access and use best practice, science demonstrations and learning objects.

- The Commission supports activities specifically aimed at the inclusion of disadvantaged groups – including young people with a handicap, different ethnic groups, young women, and young people from disadvantaged or outlying and remote regions – in the processes that lead to careers in science.
- The revised Sustainable Development Strategy will pay attention to education for sustainable development.